

Препорака бр. 182

Препорака за работа со скратено работно време, 1994 г.

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

Свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на својата 81-ва седница на 7 јуни 1994 година, и

Одлучувајќи се за донесување определени предлози во однос на работата со скратено работно време, што претставува четврта точка на дневниот ред на седницата, и

Утврдувајќи дека овие предлози треба да добијат форма на Препорака што ја надополнува Конвенцијата за работа со скратено работно време, 1994 г.;

на дваесет и четврти јуни, илјада деветстотини и деведесет и четврта година, ја донесува следнава Препорака, што може да се наведува како Препорака за работа со скратено работно време, 1994 г.:

1. Одредбите на оваа Препорака треба да се применуваат во врска со одредбите на Конвенцијата за работа со скратено работно време, 1994 г. (во натамошниот текст наведена како „Конвенцијата“).

2. За целите на оваа Препорака:

(а) поимот „работник со скратено работно време“ значи вработено лице чиешто редовно работно време е пократко од тоа на споредливите работници со полно работно време;

(б) редовното работно време што се спомнува во алинеја (а) може да се пресметува неделно или во просек за даден временски период на вработување;

(в) поимот „споредлив работник со полно работно време“ се однесува на работник со полно работно време што:

(i) има ист вид работен однос;

(ii) работи на ист или сличен вид работа или занимање; и

(iii) е вработен во истата единица во состав или, кога не постои споредлив работник со полно работно време во таа единица во состав, во истото претпријатие или, кога не постои споредлив работник со полно работно време во тоа претпријатие, во истата гранка на активност,

како засегнатиот работник со скратено работно време;

(г) работниците со полно работно време што се погодени од делумна невработеност, т.е. од колективно и привремено скратување на нивното вообичаено работно време поради економски, технички или структурни причини, не се сметаат за работници со скратено работно време.

3. Оваа Препорака се применува за сите работници со скратено работно време.

4. Во согласност со националното право и практика, работодавачите треба да се консултираат со претставниците на засегнатите работници за воведувањето или продолжувањето на работата со скратено работно време во пошироки рамки, за правилата и постапките што се применуваат за таквата работа и за соодветните мерки за заштита и унапредување.

5. Работниците со скратено работно време треба да се информираат за посебните услови на својот работен однос во писмена форма или на каков било друг начин што е во согласност со националното право и практика.

6. Приспособувањата што треба да се направат во согласност со член 6 на Конвенцијата на законски утврдените шеми за социјално осигурување што се засноваат врз вршење дејност во некое занимање треба да имаат цел:

(а) ако е тоа соодветно, постепено намалување на бараните прагови на заработката или работното време како услов за опфаќање со овие шеми;

(б) како што е соодветно, одобрување минимални или паушални надоместоци за работниците со скратено работно време, особено старосни пензии, надоместоци за болест, инвалидност и за мајчинство, како и семејни надоместоци;

(в) прифаќање на принципот дека работниците со скратено работно време чијшто работен однос престанал или бил суспендиран и што бараат исклучиво вработување со скратено работно време го исполнуваат условот за достапноста за работа што се бара за плаќањето на надоместоците во случај на невработеност;

(г) намалување на ризикот дека работниците со скратено работно време може да бидат казнети од шемите што:

(i) го условуваат правото на надоместоци со определен период за стекнување на правото на таквите надоместоци, што е изразен во периоди на придонесување, осигурување или вработување во текот на определен период; или

(ii) го утврдуваат износот на надоместоците со упатување и до просекот на претходните примања и до должината на периодите на придонеси, осигурување или вработување.

7.

(1) Кога е тоа соодветно, бараните прагови за пристапување кон приватните шеми за осигурување што ги надополнуваат или ги заменуваат законски утврдените шеми за социјално осигурување треба постепено да се намалуваат за да се овозможи колку што е можно поширок опфат на работниците со скратено работно време.

(2) Работниците со скратено работно време треба да бидат заштитени во рамките на таквите шеми под еднакви услови како споредливите работници со полно работно време. Кога е тоа соодветно, овие услови може да се утврдуваат сразмерно на работното време, придонесите или заработката.

8.

(1) Кога е тоа соодветно, бараните прагови што се засноваат врз работното време или заработката, како што е утврдено во член 8 на Конвенцијата во областите што се спомнуваат во член 7 од неа, треба постепено да се намалуваат.

(2) Работниот стаж што се бара како услов за заштита во областите што се спомнуваат во член 7 на Конвенцијата не треба да биде подолг за работниците со скратено работно време од оној што се бара за споредливите работници со полно работно време.

9. Кога работниците со скратено работно време имаат повеќе работни места, при утврдувањето дали ги исполнуваат бараните прагови за законски утврдените шеми за социјално осигурување врз основа на работен однос треба да се земе предвид вкупниот број часови работа, вкупните придонеси или вкупните заработки.

10. Работниците со скратено работно време треба да ги користат финансиските надоместоци, покрај основната плата, што се еднакви на оние што ги добиваат споредливите работници со полно работно време.

11. Треба да се преземат сите соодветни мерки за да се осигури, во најголема можна мера, дека работниците со скратено работно време добиваат пристап врз еднаква основа до програмите за социјална помош и социјалните служби на засегнатото претпријатие; овие програми и служби треба, колку што е можно, да се приспособат за да ги земат предвид потребите на работниците со скратено работно време.

12.

(1) Бројот и распоредот на работните часови на работниците со скратено работно време треба да се утврдуваат земајќи ги предвид интересите на работникот и потребите на претпријатието.

(2) Колку што е тоа можно, промените на договорениот распоред за работа и работата надвор од редовното работно време треба да бидат предмет на ограничувања и претходно известување.

(3) Системот за надоместоци за работа надвор од договореното работно време треба да биде предмет на преговори во согласност со националното право и практика.

13. Во согласност со националното право и практика, работниците со скратено работно време треба да добијат пристап, врз еднаква основа, и во најголема можна мера под еднакви услови, до сите облици отсуства од работа што им се достапни на споредливите работници со скратено работно време, особено платено отсуство заради образование, родителско отсуство и отсуство во случај на болест на дете или друг член на потесното семејство на работникот.

14. Кога е тоа соодветно, за работниците со скратено работно време треба да се применуваат истите правила како за споредливите работници со полно работно време во однос на планирањето на годишниот одмор и работата во вообичаените денови за одмор и во однос на државните празници.

15. Кога е тоа соодветно, треба да се преземат мерки за надминување на посебните ограничувања на пристапот на работниците со скратено работно време до обука, можностите за кариерно напредување и преминувањата од едно на друго работно место со скратено работно време.

16. Треба да се приспособат одредбите на законски утврдените шеми за социјално осигурување што се засноваат врз работен однос што може да го обесхрабрат користењето или прифаќањето на работата со скратено работно време, особено оние што:

(а) резултираат со сразмерно повисоки придонеси за работниците со скратено работно време, освен ако тие не се оправдани со соодветни сразмерно повисоки надоместоци;

(б) значително намалување, без оправдани причини, на надоместоците во случај на невработеност на невработените работници што привремено прифаќаат работа со скратено работно време;

(в) го пренагласуваат, во пресметката на надоместокот за старосна пензија, намалениот приход од работата со скратено работно време што била вршена исклучиво во текот на периодот што му претходел на пензионирањето.

17. Работодавачите треба да разгледаат мерки за олеснување на пристапот до работа со скратено работно време на сите нивоа на претпријатието, вклучително и на стручните и раководните работни места, кога е тоа соодветно.

18.

(1) Кога е тоа соодветно, работодавачите треба да ги земат предвид:

(а) барањата на работниците за преместување од работни места со полно работно време на работни места со скратено работно време што стануваат достапни во претпријатието; и

(б) барањата на работниците за преоѓање од работни места со скратено работно време на работни места со полно работно време што стануваат достапни во претпријатието.

(2) Работодавачите треба да им обезбедуваат навремени информации на работниците за достапноста на работни места со скратено и со полно работно време во претпријатието, за да го олеснат преоѓањето од работни места со полно работно време на работни места со скратено работно време, или обратно.

19. Одбивањето на некој работник да се префрли од работно место со полно работно време на работно место со скратено работно време, или обратно, не треба само по себе да претставува оправдана причина за престанок на работниот однос, без тоа да го доведе во прашање престанокот на работниот однос, во согласност со националното право и практика, поради други причини што може да произлезат од оперативните барања на засегнатото претпријатие.

20. Кога условите на национално ниво или на ниво на претпријатие го допуштаат тоа, на работниците треба да им се овозможи да преоѓаат на работни места со скратено работно време во оправдани случаи, како што е бременоста или потребата за грижа за мало дете или за неспособен или болен член на потесното семејство на работникот, и последователно да се вратат на работното место со полно работно време.

21. Кога обврските на работодавачите зависат од бројот на работниците што ги вработуваат, работниците со скратено работно време треба да се сметаат како работници со полно работно време. Меѓутоа, кога е тоа соодветно, работниците со скратено работно време може да се сметаат сразмерно на бројот на своите работни часови, при што се подразбира дека кога

таквите обврски се однесуваат на заштитата што се спомнува во член 4 на Конвенцијата, тие треба да се сметаат како работници со полно работно време.

22. Треба да се обезбедуваат информации за заштитните мерки што се применуваат за работата со скратено работно време и за практичните аранжмани за различните шеми за работа со скратено работно време.